

6/85

Utdrag fra boka

Nådekvalpenes dal

Av Idar Kristiansen

Det fulgte velsignelse med Anders-ungene, syntes Ranfrid. Hun fikk så nok å tenke på at det ingen plass blei for nattlige mareritt. Når kvelden kom, var hun gjerne så utkjaset at hun stundom sovnet sittende på vedkassen eller for bordenden på kjøkkenet, det eneste rommet som til daglig blei varmet opp.

På grunn av sykdom hjemme kunne ikke Asbjørg komme til hjelp så ofte som også hun sjøl ville. Da var det godt å ha Knut-Ellen i bakhand. Hun var et tryllemenneske som forvandlet vann til brus og hverdagen til små syttendemaier, uten et øyeblikk å gruble over at det siste jo var strengt verboden. Hun fikk ungene til å føle seg trygge og hjemme, hun fikk dem omgående til å glemme den syke mora mest mulig, sånn at sjokket ikke maltrakterte dem innvendig da Malene «gikk hjem til sin Frelser» etter bare vel uka på sykehuset. Hun loset dem trygt forbi den nødvendige stunda innafor kvitgjerdet, som de godt kunne se fra vinduet, slik de hadde sett det vesle gravfølget anført av Rasmus-hesten med kista etter seg traske trist henad Via Dolorosa mellom hønsenetting. Ranfrid var hjemme fra skolen og mer enn glad for at også Knut-Ellen var der, på en dag som for tre små menneskenoster kunne blitt tung å gjennomleve.

Sterke Asbjørg med håret nedover skuldrene hadde ikke unødvendig brukt ord oppe i Anders-stua. Hun hadde arbeidet så effektivt som om hennes profesjon var å rydde opp i menneskereder hvor fatigdom og sykdom og seklers følelse av mindreverd tøv ut mellom veggplankene. Hun hadde holdt på sammen med Elida helt til doktor Lambeck og Malene var på vei bort fra Anders-bolet, og Lina behørig hadde fått instruksjoner om behandlinga av faren og hva hun burde gjøre om noe kom på.

Men da Asbjørg var på vei ut og skulle lukka døra, da sto Lina og Gunhild i halvmørket borte ved sengebenken og var fullstendig uten håp. De sto med hodene bøyd og hendene rett ned, mens øynene tryglet om å få bli med — bort, bort! Hun kunne ikke seinere luske om Anders også da hadde sittet på sin ovnsskammel. Men hun husket de to som så ribbet var for både mor og søsken, og som liten trøst fant i at faren blei. Just der i døråpninga, med tre år gamle Emmy huket fast i høyrehand, forherdet hun sitt hjerte og stengte av for tårene som ville frem. Men hun la igjen trøst.

— Æg kommer og ser tell dokker i morra. Og da skal æg ha med godt tel dokker!

Så hadde det blitt til at Asbjørg og Elida mest hadde tilsyn med de tre under Fjellet, mens Ranfrid og Knut-Ellen tok seg av de tre på Sandmoen. Men de skiftet ellers på, seg i mellom og med andre, slik det passet best.

Til stor forundring oppdaget Ranfrid at det nå faktisk gikk bedre på skolen enn før på vinteren. Som hun sa til far sin: — Æ føle mæ så opplagt for tida at æ snart begynne å ligne dæ!

Og forunderlig var det som han Kristian Napoleon stadig var på farta bygda rundt. Hjertefeil, han Kristian? Haha! Han var sprek som en forelska søttenåring!

Så var det vel denne bygdekassen han balet med. — Det gjeld å være foreberdt! sa han stadig. Og så fikk han styret for kassen med på å kjøpe inn denslags matvarer og andre nødvendighetsartikler som fremdeles lot seg skaffe. Sånt som kunne gjøre det mulig for mennesket å gjennomleve ei uke eller to, sjøl om også den lokale verden skulle være mer enn vanlig av hengslene. Sånt som hverken en fjort-

ende Ludvig eller en Göring-gisse ville ønsket seg til julebordet, men som nok ville vært snadder for en utsvelta Robinson. Ikke himmelsk fristende fasanfrøkener, ikke jødehoder med svisker mellom gullplombene, ikke rogn av russisk adelskaviar til hissende, germansk Jungfraumlach — å nei! Nøden krever havregryn, nøden krever rugbrød og spekesild og kålrot — frossen, om ikke annet er tilgjengelig. Det går an å overleve noen vinterdøgn også på denslags kost.

Kvelden etter at Kristian og Alfred møttes ut på Stora, kom to drektige færingar nesten lydløse over fjordsjøen mot Kardalen, med ullfiler rundt åreskautene. Ned over dem dalte nysne som var en julaften verdig. Båtene styrte innover omtrent midt på bukta, fant elvemunningen og søkte opp til bredden nær iskanten. En etter en skrittet karene over ripa og snakket ikke unødig. Ski blei lagt ned på sneen med tuppene vendt syd, bindinger blei strammet til rundt beksømstøvler. Så glei båtene bort igjen, som rodd av spøkelser, glei ut av osen og forsvant i snedrevet. Karene på elvebredden greip om skistavene. Til Sverige, gutter! Til sirupskaka! Til frihet!

Karene?

Ikke bare karer. To i flokken var kvinnfolk, om man så nøye nok etter. Og to var for passasjerer å regne. Vortenesene stakk såvidt opp av Bergan-sekkene.

Rekka beveget seg frem over den snedekte isen. Det knitret fra en stav som fant hårdne eller is. En eller annen slapp fra seg et dempet host. To var helt kvitkledd. Men de fleste var mørkere enn halvmørket over sneflata, de ville være synlige på lang lei i dagslys. I nattlys også, på denne årstida her nord. Iallfall når det ikke snedde som nå. Bare en snau kilometer bak de nitten var sporene knapt til å få øye på. Foran dem et sted skulle losen være, om alt klaffet. Hvor pokker var han? I Svartskogen?

De gikk langsomt, uten synlig hastverk. Seige som lyngshester i hjemlig terreng. Veltrent visst, de fleste, på grunn av hjemlig slit i skogen og på sjøen, eller på jordlappen rundt fattigbolet. Vant til å slite med bjørkestrangene i brattlier, vant til lange fangstturer etter rype, hare, øye, sik eller annet av sånt som etende var i nordiske villmarker. Likevel hadde to av dem sakkert akterut, da to kilometer var passert. Jaha, han Leif Mortensen, sjølsagt! Og han Ivar, han Ivar Isaksen. Lerker klukket liflig ved deres ikke altfor barske bryst. Joda, han Leif og han Ivar gikk nok sist, ja!

— Dram? Ikke snakk om å ta med sæg dram på turen! hadde han Alfred slengt til dem på kjøkkenbordet, læstadianer-kvæn som han var. — Fyllika kan bety dauen for oss alle, på en sånn tur som den her!

Det var lett nok å høre at han ikke ante hvordan en dram kan være i sprengfrosen. — Men, tenkte Ivar bistert, — det kan enda hende at kameraten takke mæg for at æg iallfall fikk med mæg de tre flasken!

Foran ham i sporet ante han svartskyggen av Leif. Best å henge på, om også de skulle nå opp til gammen før lysdag.

Han ante ikke skikkelsen som oppe fra kanten av elvemelen fulgte dem med øynene. Urørlig og taus lot karen dem passere, der han nesten gikk i ett med snebuskene omkring. Først da det var gått en halv time uten nye tegn til liv, forlot han posten sin og gikk mot venstre,

IDAR KRISTIANSEN

NÅDE- KVALPENES DAL

GRØNDALH

i retning av bygdeveien som innunder fjellsida slanget seg forbi krattskog og sovende hus. Da han nådde frem dit han ennå såvidt kunne ane spor etter sleder gjennom snelaget, snudde han seg en siste gang, med sansene i halspenn. Så kastet han kroppen rundt og landet ut, oppover dalen.

— Dokker kan tru at det e fint der oppe i dalen, sa Ranfrid. — Det e så merkelig grønt over alt der, når det ikke e sne. Saftig, høyt gress under bjørken — ja, under heggen også. Grønn, slett dalbotn helt tell Banol og enda mye lenger. Å komme dit va for mæ å komme tell eventyrlandet, der masser av villblomster og blinkanes vann kviskra at du e velkommen, Ranfrid, du e venta her! Der æ kommer fra, på Finnmarkskysten, va det bare saltsjø, tang og stein. Unntatt på Nordvågholmen, omkring russegraven. Der va det engang en gutt som kyssa mæ!

Den opplysninga gjorde lite inntrykk.

— Det hete Steinvollen der vi bor, sa det femårige svarthodet Olaug og la ei sølvpapirkule i handa til Ranfrid. — Der e det også massevis av gress. Massevis! Og så e det sånne pene blomstra der — kvite, gule, røde og blå. Og så har ho mamma rabarbra der, på hitsida doet. Og på nersida huset har vi ei stor seng med gulrøtter, og ei med nepe. Og så e potetlandet rett bortafor, mella huset og myra.

— Skal vi finne blomster no, sa Ranfrid, — må det vel bli i drømmeland. Hør, Olaug, nå må du prøve å sove, sånn som de andre gjør. Love du mæ å sove hvis æ søng en liten sang for dæ, he? Love du?

Olaug nikket med alle sine fem år. Så la hun seg ned på puta, gnicket kinnet godt mot trekket og lukket øynene, mens Ranfrid prøvde tonen:

Til side 34

Idar Kristiansens ufullendte

Idar Kristiansen: Nådekvalpenes dal. Roman. Grøndahl & Sønn.

Da *Idar Kristiansen* døde i januar i år, etterlot han seg et ufullført verk. Det var et nesten ferdig manuskript til første bind i en romanserie der han bevisst ville bygge på sin egen barndom og oppvekst. Kort tid før han døde, hadde underskrevne en samtale med han der han var veldig optimistisk med tanke på dette romanverket, og der han utvetydig sa at det ville bygge mye på hans egen barndom og ungdom i Kårfjord.

Nådekvalpenes dal ble tittelen på boka, og det er igjen salige læstadius som er inspirasjonskilde: «Stjel ikke nåde, dere nådehvalper, men sitt pent under bordet og vent på de smulene som faller fra Herrens bord». Her ligger ideologien til romanserien. Det folket han vil beskrive, er nettopp de fattige blant de fattige, de som i generasjoner har sittet under bordet og ventet på nådesmulene fra storsamfunnet. Lett kamuflert heter stedet der handlingene skjer *Kardalen*. Det er ikke langt til den virkelige Manndalen. Men likevel, tross den beste hentydninga til det virkelige lokalsamfunnet i Nord-Troms, så er og blir *Nådekvalpenes dal* en roman der dikteren har tatt seg frihet til å dikte inn mennesker og hendinger som ikke alltid er identiske med folk som har levd. Her ligger en svakhet og en styrke: Det som virkelig har hendt, kan få leseren til å tru at det oppdikta også har hendt.

Det er vemodig å sitte med Idars siste bok foran seg og se at han virkelig har funnet fram til den virkelige kilden for sin litterære virksomhet. Han var på leiting gjennom livet, han hadde vanskelig for å slå seg til ro, og

det ble et urolig liv for han. Inntil han fant tilbake til Kårfjord. Kanskje gjør jeg meg skyldig i litt romatisering når jeg skriver dette. Det får våge seg. For det var slik glad optimisme å spore hos han i de siste kontaktene vi hadde. Og gjennom denne romanen får jeg egentlig bare styrket trua mi på at han hadde funnet tilbake til det som skapte dikteren i han: Folket, bygda. Kort sagt: Kårfjord. Vemodig er lesinga i den forstand at romanen *Nådekvalpenes dal* slutter så tydelig ufullført — og det synes så klart at *her*, nettopp i slutten av denne første romanen i det planlagte trebindsverket, har han funnet fram til seg sjøl, til den tonen, den fortellergløden, den miljøskildringa som kunne ha gitt oss et betydelig romanverk.

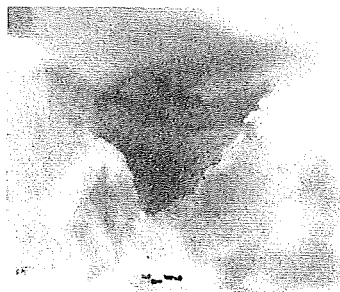
Kort fortalt handler romanen om en ung gutt på reise fra Honningsvåg til Lyngen sammen med familien sin. Opptakten er Idars egen bakgrunn fra krigen. Familien etablerer seg i Kardalen. Forskjellen mellom Magerøya og Lyngen kommer tydelig fram — for en som kommer nordfra er Lyngen som et fruktbart Gosen. *Her* kan de dyrke poteter og nepa og kålrabi, her er det bedre om mat. Dagliglivet blant Kårfjord-folket er tegnet med innleving og forståelse, likeså er skildringene av den læstadianske bevegelsen ikke negativ slik det ofte har vært tilfelle i litteraturen. Det finnes et unntak der en predikant prøver å voldta ei ung jente, men hendingen oppfattes neppe som noe angrep på læstadianismen som sådan.

I omtale av krigen kommer

Til side 35

Nådekvalpenes dal

Fra side 9

— Sov, du vesle spire ung, ennu er det vinter.
ennu sover bjørk og lyng, roser, hysasinter.
Ennu er det langt til vår,
langt til rogn i blomstring står.
Sov du vesle spire, ennu er det vinter.

Og Olaug sov, så grundig at Ranfrid tenkte at det e sannelig på tide at æ får mæ litt søvn, æ óg! Hun gikk inn på sitt eget rom, vegg i vegg med ungenes, og tok av seg golfjakken og skoene bare, før hun la seg innunder det digre teppet som beskyttet mot det meste av verdens kulde, ialfall i Kardalen.

Og hun husket en glitrende julidag på Nordvågholmen, med solflimmer innover Porsangneset og skyer av måser utover mot Sværholt. Og hun husket kvelder i dalen, oppe i Vilju, såre sommerkvelder som duftet mykt og søtt og bittert, kvelder rundt modne høyhesjer i august og bak dem... kvelder som nok aldri kunne komme igjen, slik verden stelte seg. Og så husket hun at hun ikke hadde sett Martin på måneder, og tenkte bedrøvet at krigen hadde slett ikke sluttet sjøl om slagskipet inne under fjellet dengangen var blitt skadet, det hadde såvidt vært istand til å kroke seg ut fjorden. Ennu var det langt til vår, visste hun, og tenkte i samme så at det var ennu ei stund tell morras også. Men dagen ble vel som vanlig såpass stri, at sjøl ei spire gjorde klokast i å smake søvn no.

Men Emmy, lille Emmy med smilehull og hakk i haka, hun ville det annerledes.

Ranfrid hadde nok lagt merke til at Emmy ikke var i helt vanlig form utover dagen. Men hun blei ikke urolig før til kvelds, da Emmy ikke ville spise og var mistenkelig blank i øynene. Neida, hun var slett ikke syk, hun hadde ikke ondt noe sted — ikke engang i lilletåa! Pent kraup hun til sengs, og sovnet i løpet av få minutter.

— Natt, Ranfi! kviskret hun før hun sank i søvnhavet.

Men nå, bare et par timer seinere, var hun våken og gråt. Hun hadde så vondt her! sa hun og viste mot brystet. Ranfrid syntes ansiktet hennes minnet om kobberkjelen på Rønnebakk i onkel Olaf si tid, den sto alltid rød og varm på ovnen. Øynene som til daglig kunne minne om mørk fløyel, var nå så blanke som var de penslet med torsetran.

Ranfrid ga henne kamferdråper på sukkerbit. Hun smurte kvit kamferolje på det magre faglebrystet, varmet hals-strømpe på veden i steikeovnen, og ga henne godt sukret havresaft å drikke. Intet syntes å hjelpe.

— Gud Fader! murret det i Ranfrid, — ka e det i veien med ho? Ka e det ho feile? Ho har no vel ikke fådd tæring, ho óg?

Det kunne ikke være tvil om at Emmy trengte doktorhjelp. Men legen befant seg sannsynligvis også denne gangen bortafør telefon og fjell og fjord, på Lyngseidet, hinsides rop om hjelp fra Kardalen. — Se det i auan, Ranfrid — det her må du klare aleina!

Hun satt på sengekanten under spontaket og strauk Emmy over håret og snakket lavmælt at no må du prøve å sove, Emmy, sånn at du blir frisk tell i morra! Og så ga hun ungen en halv globoid, og varm melk. En skjefull luft ville antakelig ha hjulpet like meget. Emmy lå som hun hadde ligget — med nesen i puta og snufset at kor e ho mamma henne, kor e ho? Mamma, åh mamma — det gjør så ondt!

Og Ranfrid med sine fjorten år kunne ikke godt si at mor di, Emmy, ho ligger der nede på kirkegården, under gravgrus og nysne! Hun visste ikke bedre å si, sjøl så usant det var, at ho mamma, Emmy, ho e i himmelriket hos Jesus, og ho vet at du har det ondt. Men hvis du

søv litt, så snakke ho tell han Jesus sånn at han gjør dæ frisk igjen. Skal æ sønge litt for dæ, Emmy?

Fra puta kom noen lyder som kanskje betydde ja. Men da Ranfrid kjente etter, hadde hun ingen sang klar i seg, ingen som høvde. Nei, hverken «Alle fugler», «Deilig er jorden» eller «I en seng på hospitalet» passet til Emmy just nå. Men — hva med «Jentene på Flatholmen»? Den gikk an! Hun så for seg småjentene mens hun sang, hun så dem der de sorgøyd stirret ut over bølgene fra fyrholmen: — Kom hjem! Kom hjem! Kom hjem, vår fader, vår broder! Kom hjem!

Sangen virket på Emmy, hun var allerede nesten helt hjemme hos Ole med paraplyen. Men just da var det at Marta skreik til, og var storøyd våken — hun hadde drømt så fryktelig forferdelig! I neste øyeblikk klarte hun å glemme at det var drømt hun hadde. — Det e en svær, skjeggate man med enslags hatt og ei kjempstor, blodate øks på taket og skal høgge sæg ner tell oss — hør, hør bare! Høre dokker ikke? Hjelp, hjelp!

Og så kastet hun seg rundt halsen på Ranfrid og var knapt til å få roet ner, sjøl om Ranfrid aldri så mye forklarte at den lyden de hørte kom fra takspen som klapret i nordakulingen. Marta hadde ingen anelse om hva takspen var for noe, og forsto ikke.

Ranfrid ble brått klar over at vinden måtte ha hisset seg kraftig opp siden midnatt. Da hun skjøv gardinet til side og blåste hull i frostruta, hvirvlet fokket inn mot glasset i hissige kast. I slikt vær kunne alt mulig skje. Ranfrid følte seg brått ensom.

— Det her e uløkkessvær! tenkte hun. — Om æ bare hadde nån å snakke med! Jesus, æ skulle gjerne ha hadd ho Knut-Ellen her. Det kommer ikke tell å bli en søvnflekk på øyenlökkan, sånn som det e no!

Vekkeruret viste ti over tre. Ti... over... tre. Gud, om hun kunne ha fått sove litt. Om bare ungene kunne sovne!

— Prøv no å sove, begge to! tryglet hun og sang igjen, uten at hun helt visste hva hun sang. Hun sang salmer og jøssingsanger og skole-sanger om hverandre, hun sang sigøynerviser og revyviser og skilingsviser som hun hadde lært i skumringstimene nede i Håkon-stua, hun sang på dansk og på nynorsk og på språk hun aldri hadde lært. Og langsomt, langsomt glei øynene igjen hos den ene etter den andre, også hos henne sjøl. Hun ante ikke lenger hvilke toner som kom til henne og blei til lyd mellom de umalte veggene, mens takspenene klapret infernalsk og vindrossene kastet seg mot de grå plankeveggene. Bare Marta var ennå våken og stirret opp mot henne med angst i øyene, — kanskje feber også? Å nei, Gud, du meine ikke det! Du meinte ikke at ho Marta også e blidd syk!

Da banket det på ytterdøra.

Og Marta skreik til: — Han kommer! Jesus, han kommer og drep oss!

Ranfrid satt som frosset. Hjertet dunket villt. Herrejesus, det e dauen! Det e dauen som banke på!

Dauen!

Den fra kvitgjerdet? Eller kanskje en i grønt: Sieg Heil!

Da knakket det skarpt på vindusruta.

Ranfrid skalv seg til ytterdøra. Åpnet den så vidt på gløtt.

Den blei føyset åpen. Ranfrid snublet mot veggen bak seg. Et menneske kom inn, kledd i snevær.

— Ka i all —! E det du? E det du, Knut-Ellen?

Jovisst! Visst var det henne.

— Æg våkna med sånn forunderlig redsel i mæg! forklarte hun inne på kjøkkenet. — Og så kom det for mæg at det va et eller anna galt her, at du trengte hjelp på nåt vis. Jaja, Ranfrid, du får tellgje et gammelt tullhau som ikke har søvnnett! For det e no vel ikke nåt galt her, e det vel?

— Neida, Ellen! Det er bare det at ho Emmy e febersyk og rope på mor si, og ho Marta skreik sæ fra søvn om en øksemordar på taket. Herregud så glad æ e for at du kom, Ellen! Kordan i all verden visste du at —

— Nei, kordan? Æg drømte. Ja, så kom ho Marja. Men æg klarte ikke å skjønne ka ho sa, anna enn Sandmoen. Ja, så kom æg. Men han fyk fælt no, kvitgubben!

«de brendte våre gårder» —

Fra side 33

Sivilfolket oppover mot Vassdalen som lå i kjellere og berghuler og lyttet, begynte nå å ane hva som foregikk. Det var landgang i Bjerkvik. Da automatvåpnene begynte å knitre, skjønte de at nå var kampene på land. De fleste av dem hadde levd livet like ved Elvegårdsmoen, og de hadde mange ganger hørt disse våpen fra skytebanen. Da hadde ingen av dem tenkt at det var våpen til å skyte mennesker med.

For hver time kom skytinga nærmere og nærmere. Tyske soldater i små patruljer hastet forbi og rømte oppover dalen, slepende på våpen og amunisjon. Noen av dem så på de sivile og rystet på hodet. Det hender at også soldater ser krigens uhygge og meningsløshet.

Idar Kristiansens ufullendte

Fra side 9

han inn på hvordan folket i Kåfjord — da spesielt Manddalen — hjalp et stort antall flyktninger over til Sverige. Det er viktig at dette blir fortalt, og det er viktig at Idar får fram hvordan disse menneskene gjorde jobben sin. Mer beklagelig er det at han ikke får skrive etterkrigshistoria der han kunne fortelle folket i Norge hvordan de ble behandlet etterpå. Få ville fortelle hva dette folket gjorde. «Heltene» bodde sørpå, heltene fraktet oslofolk til Sverige gjennom de stille skogene. Men de virkelige heltene bodde i Manddalen. Vi aner dem gjennom Idar sine snøskildringer, vi oppfatter det ikke som helteskildring, men vi forstår at han vil ha sagt oss: Det var disse menneskene som gjorde den største innsatsen i det verste terrenget, under de farligste

værforholdene: Her var så menn mer enn *ni liv* på spill — mange mange flere enn de ni livene Bålsrud ikke mistet.

Nådekvalpenes dal er sterkest i skildringene av det livet som levdes i Kåfjord for nesten et halvt hundre år siden. Den første delen av boka blir litt for sterkt sentrert omkring miljø og levemåte. Av og til blir han belærende. Men så mot slutten kommer det sterkere liv i personene, her griner fattigdommen mot oss, her er bygda et miljø for sprelske mennesker, folk vi blir kjent med, ønsker å vite mer om. Siste kapittel er sannsynligvis det aller beste, og det er tragisk at han ikke skulle få fullført denne boka og hele verket. Det er tydelig at han først er kommet skikkelig i gang.

Hans Kr. Eriksen.

Hun la fra seg tørkleet og jakken over en stolrygg. — Ongan?

Emmy og Olaug sov. Men Marta var våken og varm og vettskremt:

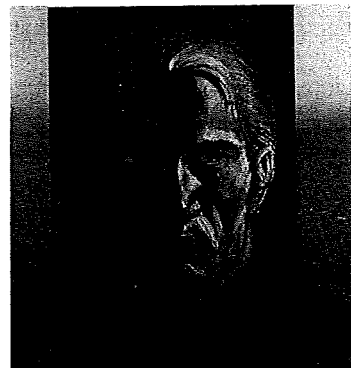
— Kor e han, mainn med øksa?

— Det va ikke nån mainn, sa Knut-Ellen. — Det va bare æg som kom og banka på.

Hun strauk Marta over kinnet med den skrukkete handa si. — Æg tenkte at æg sku hjelpe ho Ranfrid med å passe på dokker i natt, sånn at ingen får skremme dokker mer. Æg skal blåse på ho Emmy sånn at ho blir frisk no mens ho søv. Ingen skal få lov tell å uroe hverken dokker eller ho Ranfrid. Æg skal sitte her i gyngestolen helt tell moras. Se, Marta, æg har soplimen min her, rett attmed døra! Sov trygt, du, banet mitt! Sov, ban, sov!

Havdynastiet

Fra side 27

forbi og de fanget opp en hel kuling over Tjongsfjorden, så sterk at sjøen rullet grønn oppover esingen. Den slikket vaterbordet lenge og vel, før Anders balanserte ballasten i lo og satte seg på den for å gi kjølen tyngde og godt feste innen de smatt inn under Renja og fikk skvalpesjø fra land og i lo, og slo seg med sinte hugg ned mot Rødfjæringen mens vårnatten la seg blå og kald til rette i dalsøkkene der inne mellom fjellene.

Men mot havlyset i vest så de plutselig Hestmannens flagrende profil på hesteryggen i skummende trav den samme veien.

Anders snudde seg ned i le og lettet litt på duken og hilste på fjellet som han alltid gjorde — de seilte under samme bør, han og Hestmannen.

— Der har vi 'n, sa han.

Derek og sønnen bråsnudde seg og glante utover mot lyset nede i vest.

Men intet brunt seil å øyne noen steder. Og Hestmannen kjente jo alle fra før.

Pål Espolin Johnson Amerika-brev

Gjennom 34 små epistler får vi del i en ung families opplevelser og refleksjoner i møte med et nytt land. Uhøytidelig og tett på — men ikke nærsynt — gir forfatteren et bredt og nyansert bilde av dagens Amerika.

301

